

Slamnatí kruh je v poslednjem času priporočal neki nemški učenjak, ljudje so pa zasmehom brali njegov nasvet. Ali rečni recept ni prav nič novega. V nerodovnih letih 1710—1720 so tak kruh v istini pekli in to zopet ravno v Nemčiji in morda ponekod tudi v Avstriji. Pšenično in rženo slamo so prali, sušili, drobno rezali in mleli. Mlinski kamni so pa morali biti dobro in ostro nasekani. Mero take slamnate moke so mešali potem z dvakrat toliko mero ržene moke in iz te mešanice pečeni kruh je bil še dosti dober. Tako vsaj poročajo stara poročila. Koliko je v takem slamnatem kruhu redilnih snovi, se pa žalobog prav nič ne pove, kar je tudi zelo zanimivo.

Beračica zapustila 170.000 K premoženja. — Pred nekaj dnevi je umrla v bolnišnici v Arađu na Ogrskem vdova Ignacija Weiss, znana mestna beračica v Arađu. Po njeni smrti so našli med njeno obleko denarja in vrednostnih papirjev v znesku — 170.000 K. Beračica je umrla brez oporoke. Vsi njeni sorodniki so že pomrli.

Belouška v sadnem vrtu. Posestnik Čarj v Velikovecu mi je pravil to-le mično dogodbico: Rob ob cesti, ki je sedaj precej gosto zasajen s sadjem, je bil svoj čas, ko je kupil hišo, pust; komaj da je tam raslo nekaj bodičastih akacij. Namenil se je takoj, da poseka drevje, ki mu ne donša koristi, in tam nasadi sadje. Ker pa ima rob južno lego in je torej zelo izpostavljen solncu, začetkoma ni hotelo ničesar uspevati; vrhutega je trpinčil sadje zlobni voluhar.

Saditi je moral ponovno, da je prišlo drevje v rast. Gospod Čarj zatrjuje, da je temu uspehu veliko pripomogla belouška, ki jo je prinesel v sadni vrt. Pomorila ali splašila je menda vse voluharje, ki so delali drevju škodo; odslej se le da je začelo drevje bujno rasti. Pravil mi je tudi, da je ostala tista živalica ves čas pri njegovi hiši, prezimila v stelji in se navadila prav kakor mačka na mleko, ki ga ji je dajal redno kot plačilo za policijske posle v sadnem vrtu. Hudo mu je bilo, ko je ubil v nevednosti ali hudobnosti neki sosedov fant.

Dopisi.

Maribor. Dne 9. oktobra zvečer se je pripetila v Tegethoffovi cesti števil. 30 nesreča, ki je zahtevala mlado človeško žrtv. 10letni Viktor Glušič, sin čevljarja Glušiča, je našel popoldne istega dne v gozdu pri Kalvariji nad Mariborom bombo, katero je pobral in nesel na dom. Prišedši domov, je deček začel zabijati s kladivom velik žebelj v bombo, da bi prišel do vsebine. Pomočnik in neka ženska, ki sta zagledala to nevarno dečkovo delo, sta posvarila dečka, a sama pa takoj zbežala v bližnjo sobo. V tem trenutku je grozovito počilo. Bomba, ki je bila najtasana, je dečku razmesarila ves trebuh, tako, da so mu stopila čreva iz trebuha in tudi drugače je zadobil zelo težke poškodbe. Deček je še mogel zapustiti dvorišče, a je kmalu nato umrl. Tudi njegovo 2½ leta staro sestrico, ki se je nahajala v bližini, je kos železa razstreljene granate na nogi hudo poškodoval. Na pomoč prihiteli zdravnik je deklaciji obvezal rano. Ker se dogajajo slične nesreče vedno bolj pogosto, se ne more zadosti svariti, da vojaki, ki prihajajo z bojišč na dopust, ne prinašajo seboj razstreljenih granat, patron in sličnih nevarnih predmetov.

Sv. Peter pri Mariboru. Vse je na vojsko šlo, tudi naše zvonove so odpeljali dne 2. t. m. v Maribor, jih tam stehali ter spravili na kolodvor. Več ne vemo o njih. V župnijski cerkvi so vzeli dva, velikega in roženvenkega, na Gori pa samo enega, ker so drugi trije po svoji starosti častivredni in so jih nam zato pustili. Pač pa so vzeli zvonove v kapelcih po župniji in sicer v četrtek, dne 28. septembra. Maks Damiš je še ob 9. uri zvečer pripeljal zvon iz grušovske kapelice. V četrtek zvečer in v petek 1. oktobra so še zvonili zvonovi v obeh cerkvah v slovenskem in rajnim župljanom, v petek, ob 8. uri pa so pol ure pritrkavali ali trjankali za god Njega ekscelencij našemu patronu, prevzvišenemu knezoškofu. Ob 12. uri predpoldne je padel manjši in ob 5. uri popoldne veliki zvon iz zvonika. Zaril se je čez polovico v zemljo. V soboto je padel iz zvonika Golobov zvon na Gori. G. Kirar ga je pripeljal iz Gore k župnijski cerkvi, odkoder so šli na dveh vozovih v pondeljek, krasno okinčani, od nas. Težka je bila ločitev, toda vse damo radi, da bi nam ljubi Bog le dal kmalu še srečno zmago in zaželjen mir.

Sv. Peter pri Mariboru. († Matija Šnuel.) Dne 6. oktobra, ob 3. uri popoldne, je umrl na Viniški gori 64 let star, po dolgotrajni, mučni bolezní daleč na okrog dobro znani posestnik Matija Šnuel. Bil je mož poštenjak od pete do glave, mož plemenitega srca in kremenitega značaja. Stal je vedno, če tudi z malo številom prijateljev, na strani Kmetске zveze in bil dolgoleten, stalen naročnik naših narodnih listov. Soobčan so si ga izvolili tudi za župana in ko so osnovali pri Sv. Barbari posojilnico, postavili so M. Šnueta za načelnika, katero častno a brezplačno službo je zvesto in vestno izpolnjeval 7 let. Bolehavost ga je prisilila, da je moral odločiti vse te službe. A niso mogli pogrešati tega delavnega moža. Ostal je v načelništvu posojilnice in v občini še bil znanprej tajnik. Posojilnica barbarška mu je izkazala posebno hvaležnost, da je pošlala g. J. Krajncu, nadučitelja, ki služi sedaj kot narednik v vojni, pa je bil ravno

na dopustu, kot svojega zastopnika k pogrebu, ki je rajnega spremljal od doma, t. j. poldrugo uro daleč k cerkvi in potem še na Goro. Soobčan pa so ga nosili ali mu svetili na tej zadnji poti. Saj jim je bil povsod ljubeznjiv in nesebičen svetovalec in pomočnik, ker je bil izurjen v pisavi in izveden v postavah, ki se tičejo našega kmetijstva. Bil je tudi skrben, razumen in napreden gospodar, blagi mož in predobri oče svojim domačim. Tudi drugod se je kazalo njegovo dobro srce. Ko so pletle njegove hčerke in sosedna dekleta v njegovi hiši vence in krone za cerkev, primicije, različna blagoslavljanja in druge take slovesnosti, se mu je oko svetilo otroškega veselja nad nežnim delom in prijetnim petjem mladine. Ostal je med njimi pozno v noč. Med duhovniki je imel veliko znanecv in prijateljev. Spominjal se jih je kaj rad in posebno naštevaj primicije, kjer je bil prav prijeten gost. Naj se gospodje sedaj tudi nje pri sv. maši radi spominjajo. Omeniti moramo, da je bil svoje dni tudi vojak-narednik, kar je zopet dokaz njegovih vrlin. Sedaj služita v vojni dva sinova, eden mlajši pri železničarjih v Građcu, drugi, Ludovik, posestnik v Metavi, pa je baje vjet na Ruske. Gotovo je rajni v smrti urí mislil na njega, katerega edinega izmed otrok ni bilo pri pogrebu. To naj bo pisano v trajni spomin vernemu možu, zavednemu in neustrašljivemu narodnjaku, zaostajim pa v tolažbo. N. p. v. m. l.

St. Ilj v Slov. gor. Nedeljska prireditelj Bralnega društva v korist vojnim namenom je zopet nad vse pričakovanje dobro uspela. Vse točke, igre kakor petje, so se izborno obnesle. Slava naši zavedni mladini!

St. Ilj v Slov. gor. Brod v Selnici ob Muri, ki ga je zadnja povodenj odnesla, bo dal tovarnar dr. Feuerlöcher zopet zgraditi.

Sv. Andraž v Slov. gor. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 22. oktobra, popoldne po večernicah, v šoli dve gledališki predstavi „Sv. Cita“ in „Ljubezen Marijinega otroka“ Vsi domačini in sosedi so prav prijazno povabljeni. Ker se bo poslal čisti dobiček za vdove in sirote naših padlih vojakov, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Središče. Med našimi hudo prizadetimi hišami ni lahko najti tako hudo preizkušane, kot je hiša Stamparjeva. Dne 25. avgusta smo pokopali blago mater Marijo Stampar, dne 8. oktobra pa še dobrega očeta treh otrok Jožefa Stampar. Blagi pokojnik je bil, kakor je povdarjal vlč. g. župnik v ginljivi besedi na grobu, 12 let vesten cerkveni ključar. Bil je globokoveren mož, odločen v svojem prepričanju, kakor jih je malo. Vse, kar je spoznal za dobro, je podpiral, ne samo z besedo, ampak tudi s svojo dorežljivo roko. S pogrebom so šli veteranci, hvaležni so ga spremljali Orli, ki jim je skozi več let dajal brezplačno prostoro v svojem posloplju, in Marijina družba, ki mu je zapela Davorin Jenkovo „Blagom!“ v slovo. Blagima pokojnikoma bodi častni spomin! Bog vse tolažbe, ti pa tolaži zpuščene otroke, sina Franca daleč tam na italijanski fronti, Ivana in Lojza pa doma na dveh velikih posestvih, njih dušama daj pa živati svoj večni mir in pokoj!

Ptujska gora. Tukajšnje veteransko društvo je namesto venca na grob umrle častne članice Marije Haber darovalo 20 K za uboge otroke padlih vojakov tukajšnje občine. V ta namen je društvo nabralo med pogrebi še 36,18 K. Hvala!

Marenberg. V nedeljo, dne 22. oktobra, se vrši sestanek tukajšnje mladinske organizacije pri Sv. Janezu po dopoldanskem sv. opravilu v društveni sobi. Vabljeni ste zlasti fantje, ki še niste v vojaški službi, da pridete v velikem številu!

Solčava. Tudi tukaj pri izvirku bistre Savinje so krepki in zdravi sterši, kakor n. pr. gospodar Janez Plesnik, veleposestnik v Solčavi št. 47. Poslal je pet sinov v vojno službo in sicer Franca, Karola, Antona, Alojza in Miloša. Pa tudi šesti sin je že stopil v 18. leto. Bržčas ga čaka enaka usoda kakor njegovih petero bratov. Najstarejši je oženjen, drugi štirje so še samski. Za dva se žal že eno leto nič ne ve, ali sta še živa ali ju že krije hladna zemlja. — Čast in hvala staršem, da sta dala cesarju in domovini toliko krepkih braniteljev!

St. Ilj pri Velenju. Umril je dne 26. septembra Pavel Škobl, p. d. Mišel. Bil je priden kmet in zvest bralec „Slovenskega Gospodarja.“ Ker sam radi slabih oči ni mogel več brati, so mu morali pa drugi prečitati naš list, on pa je zvesto poslušal. Naj počiva v miru!

Zadnja poročila, došla v četrtek, 12. oktobra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 11. oktobra.

Uradno se razglša:

Rumunsko bojišče.

Na sedmograški južni fronti nobenih posebnih dogodkov. Pri mestu Braševu se očisti obsejni prostor. Mesto Cziki-Szereda je

zopet zasedeno. V Jurjevškem gorovju se sovražni odpor nadaljuje. Zahodno od Kirlibabe je bil rumunski napad odbit.

Italijansko bojišče.

Bitka na južnem krilu primorske črte se nadaljuje noč in dan in se je raztegnila tudi na prostor severno od Vipave do St. Petra. Na celi fronti med tem krajem in morjem so napadale zelo močne italijanske čete. Sovražniku se je posrečilo na več mestih vdreti v naše prve strelske jarko. Južno od Nove vasi je prvotno dosegel prostora celo proti kraju Jamjanu. Naši protisunki pa so vrgli Italijane vedno zopet nazaj. Za posamezne dele jarkov, ki so ostali v sovražni posesti, se boj nadaljuje. 1400 vjetnikov je ostalo v rokah naših čet.

Bojevanje v dolini Fleims ponehuje. Italijani v zadnjih bojih niso ničesar dosegli. Boj za Pasubio še ni končan.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Dogodki na morju.

Dne 10. t. m. zvečer je oddelek naših pomorskih letal metal uspešno bombe na vojaške naprave v Tržiču in Starancanu.

V noči od 10. na 11. t. m. je zelo uspešno napadel oddelek naših pomorskih letal pristaniške naprave, postajo za letala in baterije v Vlori (Valona), kakor tudi tamkaj se nahajajoče sovražne kladje. Velike, še dolgo časa vidne požare v mestu in požar skladišča za olje smo opazovali.

Vsa naša letala so se kljub hudemu obstreljevanju vrnila nepoškodovana.

Mornariško poveljstvo.

Najnovejše nemške uradno poročilo.

Berolin, 11. oktobra.

Balkansko bojišče.

Skupina maršala pl. Mackensena: Ob Donavi in v Dobruči nobenih dogodkov. Naši zrakoplovni oddelki so z uspehom metali bombe na premikajoče se čete pri Konstanca.

Macedonsko bojišče.

Poleg mestoma srditih bojov je prišlo ob Črni ob Nidže Planini in v okolici Ljumnice, zahodno od Vardarja do brezuspešnih sovražnih sunkov.

Ogrožena zveza Bukarešte z Moldavo.

Berolin, 11. oktobra.

(Uradno.) Nasledki velikih uničujočih udarcev pri Sibinju se sčasoma kažejo mnogo odločilnejši — kot so se videli prve dni. Dočim je general Krafft s svojimi bavarskimi četami potem, ko je rešil svoje naloge ob prelazu Črna veža, začel prodirati proti jugu in pri gori Robu-Careny grozeče stoji v sovražnikovi deželi, se je obrnil general pl. Falkenhayn po uničenju I. rumunske armade pri Sibinju nenedoma proti II. rumunski armadi in je isto omajal od zahoda in juga. V srditem napadu so njegove čete ob reki Vinca zlomile sovražni odpor in so vrgle Rumune čez gorovje gozčovja Geisterwald v dolgo reko Alute. Zmagovito so te čete vkorakale v Braševu in ogrožajo sedaj v nadaljnem prodiranju železniško križišče Ploeszi, odkoder teče zveza med glavnim mestom Bukarešte in Moldavo. Vsled uničenja I. in II. rumunske armade se je omajala tudi severna armada, ki je sestavljena iz Rumunov in Rusov in se je naglo umaknila skozi Jurjevško gorovje čez Parajd proti izhodu. Neposredna posledica bitke pri Sibinju je izpraznjenje celoga južnega in velikega dela vzhodne Sedmograške.

Bavarski kralj hudo obolev.

Monakovo, 11. oktobra.

(Uradno.) Nj. Veličanstvo bavarski kralj Oton je včeraj obolev na želodnem krvavljenju. Njegovo stanje je zelo resno.

Nov uspeh P-čolnov.

Ker se je pojavilo v vodovju blizu obali Sev. Amerike zopet več P-čolnov, ki so potopili znova več ladij, so kanadska pristanišča za ladje neviralnih držav zaprla. Zavarovalne družbe pa so povišale zavarovalne pristojbine za vožnjo med Evropo in Ameriko za polovico.

Vinske cene na Ogrskem.

Građec, 11. okt.

„Tagespošta“ poroča iz Budimpešte, da se na Ogrskem plačuje vinski mošt za 100 litrov po sledečih cenah: okraj Budimpešta 200 K, Szegszark 150 do 160 K, Pečuh 165 do 200 K, Ödenburg 230 do 300 K, Erlava 180 do 200 K, Szatmar, Beregszas in Bihac 130 do 160 K. Cene moštu stalno rastejo. V Tapolci plačujejo 160 do 230 K, v Tarčalu 240 do 260 K, v okraju Požun 250 do 300 K za en hektoliter.